

20. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co může přinést připravovaná novela zákona o potravinách? Konec dvojí kvality potravin?

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela“ a „zákon“), byl v prosinci projednán v rámci prvního čtení v Poslanecké sněmovně. Novela se kromě transpozice nového evropského nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech, a další související evropské legislativy, soustředí také mimo jiné na úpravu velmi diskutované otázky dvojí kvality potravin.

Obecně o novele zákona o potravinách

Vládní návrh novely byl předložen Poslanecké sněmovně již v první polovině roku 2019. Činnost vlády v této konkrétní věci byla především odpovědí na schválení úpravy směrnice o nekalých obchodních praktikách na úrovni Evropské unie, a o jejímž přijetí a obsahu jsme Vás již dříve informovali v našem [článku](#).

Český vládní návrh novely nepojednává pouze o „*tvrdém zákazu*“ dvojí kvality potravin, jak by se na první pohled mohlo zdát. Přináší s sebou také zákonnou úpravu kontroly potravin nového typu, jejichž složkou je hmyz, doplňuje nedostatečná ustanovení v zákoně o potravinách, týkající se především ohlašovací povinnosti provozovatele potravinářského podniku, ale nezapomíná ani na soulad právní úpravy a aplikační praxe ve věci elektronických cigaret a náhradních náplní do nich či stanovení územní působnosti při kontrole prodeje na dálku.

První čtení novely zákona na půdě Poslanecké sněmovny, která na rozdíl od evropské varianty obsahuje úplný zákaz dvojí kvality potravin, proběhlo dne 6. prosince 2019.

Potraviny vyrobené z hmyzu

Novela nově reguluje i novou skupinu potravin, která se vyskytla na trhu. Jedná se zejména o produkty v novele definované jako potraviny živočišného původu, které jsou z velké části tvořeny hmyzem určeným k lidské spotřebě, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s dalšími složkami, jakožto i výrobky získané zpracováním tohoto hmyzu nebo dalším zpracováním takto zpracovaných výrobků. V praxi se jedná např. o proteinové tyčinky apod.

Povinnosti provozovatelů potravinářské podniku

Novela s sebou přináší i nové povinnosti pro provozovatele potravinářského podniku, mezi něž spadá především oznamovací povinnost, kterou je provozovatel zavázán vůči příslušnému orgánu dozoru, ve vztahu k zahájení, změně nebo ukončení výkonu předmětu činnosti nejpozději v den, kdy tyto skutečnosti nastaly, a dále v oznámení uvést a ke dni změny aktualizovat.

Oznámení orgánu dozoru musí být učiněno písemně nebo elektronicky a musí obsahovat:

- identifikaci provozovatele a provozovny, včetně sídla a adresy;
- identifikační číslo osoby;
- předmět činnosti nebo podnikání a;
- konkrétní činnosti, které jako provozovatel potravinářského podniku provozuje.

Další povinností, neméně důležitou, je i nutnost zaznamenávání data rozbalení potravin. Provozovatel musí neprodleně vyřadit a odděleně umístit a připojit informaci o vyřazení na ty potraviny, které prošly minimálním datem trvanlivosti a nejsou bezpečné nebo potraviny, jež jsou uchovávány v obalech, které je nechrání před znehodnocením.

Provozovatel potravinářského podniku, který dováží potraviny z jiných států, než jsou členské státy Evropské unie, je povinen, pokud tak stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie, dovážet potraviny přes stanoviště hraniční kontroly^[1] určená Ministerstvem zemědělství nebo přes jiná kontrolní místa, než jsou stanoviště hraniční kontroly určená podle čl. 53 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625.

Novela dále provozovateli potravinářského podniku, který v místě určení přijímá potraviny vymezené prováděcím právním předpisem z jiného členského státu Evropské unie nebo ze třetí země, stanovuje povinnost informovat orgán dozoru příslušný podle § 16 odst. 4 nebo 5 novely zákona o potravinách o jejich příchodu podle prováděcího právního předpisu, který na základě analýzy rizika podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v rozsahu nezbytně nutném pro organizaci úředních kontrol stanoví druh potraviny, termín, rozsah a způsob informování.

Dvojitá kvalita potravin

Jak už bylo předestřeno, největším tématem, díky kterému se novela dočká větší medializace, je zejména fakt, že pojednává o zákonné úpravě dvojí kvality potravin, což je téma zajímavé nejenom pro odbornou, ale i pro laickou veřejnost.

Novela navazuje na směrnici o nekalých obchodních praktikách Evropské unie, která nebyla širokou veřejností přijata příliš kladně, vzhledem k tomu, že její znění neobsahuje zákaz dvojí kvality potravin.

Novela upravuje výše zmíněnou problematiku v novém ustanovení § 10 písm. f) a g), která stanovují, že „Na trh je zakázáno uvádět potraviny

- f. obsahující látky v rozporu s požadavky na složení doplňků stravy nebo látky zakázané při výrobě potravin podle vyhlášky o doplňcích stravy a složení potravin a*
- g. označené zdánlivě totožně s potravinou uváděnou na trh v jiném členském státě Evropské unie, ačkoliv potravina uváděná na trh v České republice má odlišné složení nebo vlastnosti.“*

V tomto případě lze tedy hovořit o tzv. „*tvrdém zakázu*“ dvojí kvality potravin, který by po nabytí účinnosti vylučoval prodej produktů dvojí kvality v českých obchodech.

Je pravděpodobné, že návrh novely dozná v průběhu legislativního procesu určitých změn. Příkladem může být třeba otázka znění § 10 písm. g), kdy je momentálně ve snaze zapracovat do navrhovaného

textu slovo „*podstatně odlišné složení*“ (případně se inspirovat v textaci zákona o ochraně spotřebitele, který problematiku dvojí kvality rovněž upravuje). Jasná specifikace a vymezení pojmu je důležité pro budoucí posuzování a má zamezit například zbytečným problémům ve vztahu k reformulacím. Poslanecká sněmovna se ve vztahu ke dvojí kvalitě potravin bude také zabývat problematikou, na koho budou dopadat sankce (jestli na výrobce nebo prodejce) při zjištění, že potraviny, které se objevily v obchodech, mají prokazatelně jiné složení, než by měly v zahraničí. Vymezení subjektu, který ponese škodu, je otázkou dalšího projednávání.

Tabákové výrobky a elektronické cigarety

Novelou by měla být přijata sekundární legislativa vztahující se ke sledovatelnosti tabákových výrobků týkající se opatření ohledně bezpečnostních prvků, technických norem pro zavedení a provoz systému sledovatelnosti tabákových výrobků a úpravy klíčových prvků smluv o uchování údajů, jež mají být uzavírány v rámci systému sledovatelnosti tabákových výrobků.

Výrobce, dovozce, maloobchodní prodejce a distributor tabákových výrobků je povinen (i) požádat Státní tiskárnu cenin v uvedených případech o přidělení jedinečného identifikátoru, jedinečného identifikátoru na úrovni skupinových balení a identifikačního kódu hospodářského subjektu, zařízení a stroje a (ii) zajistit, aby jednotkové balení cigaret a tabáku určeného k ručnímu balení cigaret bylo označeno jedinečným identifikátorem vydaným Státní tiskárnou cenin způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem. Na základě žádosti Státní zemědělské a potravinářské inspekce jsou výše zmínění povinni poskytnout vzorky tabákových výrobků, které jsou uváděny na trh. Vzorky musí být poskytnuty ve formátu jednotkových balení a musí obsahovat použitý bezpečnostní prvek.

Své místo mají v navrhované novele i elektronické cigarety a náhradní náplně do nich. Nově by měl jejich výrobce, dovozce, maloobchodní prodejce nebo distributor uvést zákonné náležitosti nejenom na jednotkovém balení, ale i na balení vnější. Údaj o čistém množství náplně může být uveden i v mililitrech.

Nejenom Ministerstvo zdravotnictví, ale i krajské hygienické stanice by měly být nově oprávněny od zmíněných subjektů požadovat dodatečné informace, zejména ohledně hledisek bezpečnosti a kvality nebo nepříznivých účinků elektronických cigaret nebo náhradních náplní do nich.

Závěr

Už nyní je jisté, že průběh legislativního procesu ve věci novelizace zákona o potravinách bude velmi sledován díky medializovanému tématu dvojí kvality potravin, což by mohlo přinést jeho důkladnější projednání.

V současné době se novela nachází ještě relativně v začátku procesu a nelze jednoznačně stanovit, jakým způsobem se s ohledem na případné pozměňovací návrhy vyvine její finální podoba. Je však jisté, že proces přijetí změn nebude jednoduchý i s ohledem na připomínky různých dotčených subjektů, proto jej pro Vás budeme dále monitorovat a budeme Vás informovat o podstatných změnách.

Mgr. Bc. Štěpánka Vajdová,
advokátní koncipientka

Mgr. Jakub Málek,
partner

Eliška Vetýšková,
právní asistentka

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

[1] Čl. 3 odst. 38 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obávkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)